

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:

Nemes József dr.

Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre

2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Szjáró mandátumok.

— A városatya választások elé. —

— 18 lejáró megbízás. —

Baja, október 15.

Ennek az évnek a végén 18 törvényhatósági bizottsági tagnak jár le a megbízatása, aminek következtében előreláthatólag heves választási küzdelem fog keletkezni mindegyik politikai párt a maga többségét szeretné biztosítani a város parlamentjében, mert sajnos a közgyűlési teremben ahol a város fejlesztésében egyöntetű energikus munkát kellene kifejtetni, még mindig gyakran csapnak össze az ellentétes politikai nézetek, meggátolva a város érdekében szükséges komoly munkát.

Mi most e helyen a polgárság figyelmét akarjuk felhívni a közeledő választásokra s figyelmeztetni akarjuk arra a fontos tényre, hogy a város fejlődésének ügye a törvényhatóság kezében van. A törvényhatósági bizottság tagjainak munkakedvétől, energiájától és önzetlen patriotizmusától kell a polgárságnak a város előbbrevitelét várnia s ebből a körülményből kifolyólag láthatja, hogy a város életében rendkívül fontos azoknak a személye, akiket a polgárság a város parlamentjébe küldi. Most még nem kell nevek mellett küzdenünk, arra azonban máris buzdítani szeretnők polgártársainkat, hogy bizalmukkal csakis azokat tiszteljék meg, akik a város érdekét valóban szívükön viselik, s akik akarnak és tudnak is dolgozni a városért.

Az év végén a következő bizottsági tagok megbízása jár le: (A nevek után álló római szám a választókerületet jelenti.)

Antal Lajos III., dr. Dömötör Kálmán I., Drescher Béla I., Hanák Géza II., Kauten Miklós II., Klein Rezső II., Milkó Vilmos I., Ozvald István II., Pastrovics Sándor III., Rajcsányi B. Imre III., dr. Rajk Aladár I., Stökl Ferenc III., Tinusz István II., Típrovác Péter III., ifj. Wagner Antal I., dr. Werner Adolf I., Wunderlich József I. Ezekon kívül az eltávozott Scherer Sándor szakfelügyelő tagsága is betöltésre vár.

Küldöttség dr. Bayer Józsefnél.

Diszpolgári oklevél átadása.

Dr. Bayer József akademikust, a nagynevű tudóst Baja város törvényhatósága a folyó évi június hó 28-iki közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel diszpolgárrá megválasztván, a város polgármesterét megbízta, hogy a diszpolgári oklevelet a város küldöttségileg adja át.

A küldöttség, amelynek tagjai dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos, polgármester vezetése alatt Erdélyi Gyula főjegyző, dr. Bernhardt János tiszti főorvos, Hesser Gyula törvh. biz. tag, Scherer Sándor tanítóképzési szakfelügyelő, Drescher Rezső bpesti ügyvéd és dr. Nemes József ügyvéd, lapszerkesztő voltak, hirneves földinket budai lakásán f. hó 14-én délután felkereste, ahol dr. Hegedüs Aladár kir. tan., polgármester, a díszes albumba foglalt oklevelet a város diszpolgárának a következő többszöri éljenzésektől megszakított mély gondolatokkal telt beszéde kíséretében adta át:

Nagyságos tanár Ur!

Abból az alkalomból, hogy hazánk első és legfőbb kulturintézete, a magyar királyi tudomány egyetem, Nagyságodnak az irodalom terén szerzett kiváló érdemeit a jól megérdemelt kitüntetéssel, Nagyságodnak tb. doktorrá történt felavattatásával honorálta, a szülőváros szíve is megdobbant és erősebben kezdett lüktetni oly érzelmek hatása alatt, aminőt csak a szülői szív ismer a jótörekvésű fiu sikerei után.

Bentfoglaltatik ez érzelmekben az őszinte öröm, a szeretettel párosult igaz elismerés s a kiváló nagyrabecstülés; de bentfoglaltatik egyszersmind a nemes büszkeség is és méltán, mert az az elismerés, az a dicsőség, melyet Nagyságod évtizedek során át ernyedetlen kitartással végzett tudományos buvárkodásai és örökbecsű irodalmi munkálkodása által önmagának kivivott, fényt sugároz Nagyságod szülővárosára is.

Ennek felismerése és belátása a hála érzelmét is felköltötte Baja város polgársága szívében és városunk közönsége hátlájának azáltal vélt legmegfelelőbb módon kifejezést adni, hogy Nagyságodat egyértelmű határozattal — osztatlan lelkesedéssel a város diszpolgárává választotta meg.

Nékünk jutott osztályrészünkkel az a kiváló szerencse, hogy Nagyságodnak diszpolgári oklevelet küldöttségileg átnyújtjuk.

Fogadja Nagyságod ezen oklevelet oly szívesen, aminőt igaz szeretettel azt szülővárosa, a tőle telhető legfőbb elismerés, legnagyobb jutalom symbolumaként Nagyságod részére kiállította.

Fogadja azon, lelkünk mélyéből eredő óha-

junk kíséretében, hogy a Gondviselés Nagyságodat, a magyar irodalom diszére, közművelődésünk, kulturális haladásunk elővitelére, tisztelőinek, barátainak igaz örömeire és Baja városának jogos büszkeségére, erőben egészségben sokáig tartsa meg, sokáig éltesse.

Dr. Bayer József a diszoklevelet átvévé, a küldöttséghez a következő beszédet intézte:

Nagyságos kir. Tanácsos Polgármester Ur!

Kedves jó Barátom!

A szerető gyermek hálájával lelkem igaz meghatottságával fogadom, szülővárosomnak ezt a kitüntetését.

A magyar tudományos akadémia és a budapesti tudományegyetem kitüntetése olyan mint egy apai, mint egy baráti meleg kézszorítás.

Szülővárosom kitüntetése olyan mint egy anyai ölelés mint egy anyai csók, melyet a hűséges fiu ajkára nyomnak.

Lelkém, szívem, egyaránt mélyen megvan hatva ettől a kitüntetésétől.

Ugy érzem, hogy szülővárosom ezzel beiktatott nagy kulturális tradíciójának alakjai közé.

Szülővárosom kulturális múltja, mindig elismerésre talált Baja városa részéről.

A nagy lyrikusnak Tóth Kálmánnak szülőházát emléktáblával látta el: és főterén szobrot emelt számára.

A Rissorgimentó egyik nagy alakjának, Türr Istvánnak, pedig kit a hatvanas évek hangulata a magyar népajkára írt; szobrot akar emelni.

E nagyműt nagy alakjai között még nem egy név van amely megérdemli, hogy Baja város szeretettel őrizze meg emléküket. Mészáros Lázár, Magyarország első hadügyminisztere és egyik Mikes Kelemen után legérzelmesebb memoár-írója: Beck Károly a kiváló német lyrikus, aki beiktatta nevét az európai népek irodalomtörténetébe; a mechanikus zseni, Kliegl József, akiről, sajnos, ma még az egész magyar közélet is megfélekedezett. Pedig, az ő agyában villant meg, a vizalatt járó hajó problémája (melyet megmosolyogtak.) Ő hirdette először az egy vágányu vasutat, számoőgépe egész irodalmat teremtett. De ő szegényen halt meg 1870 ben és nagy egyéniségét a Veliegl-irodalom és a negyvenes években kiadott Veliegl-könyv őrzi meg.

Baja városa, fiai révén, Magyarország egyik kiváló kulturális tényezője volt.

Ugyszólván fiai képviselik azt a kettős haladást, amely nélkül nincs boldogulás: a kulturális és a gazdaságit. Ezen a téren Baja valamikor sokkal nagyobb szerepet játszott mint ma.

Baja nagy jövője attól függ, ha e két tényező újra közreműködik azon, hogy mind a kultúra mind a gazdasági élet terén fölvirágoztassa szeretett szülővárosomat.

Életem utolsó éveit Baján akarom eltölteni; mert azt akarom, hogy a bajai harangok elegikus csengése között vigyenek örök pihe-nőre. Egyebet is akarok. Magammal akarom vinni könyvtáramat, képtáramat, abból a célból, hogy holtom után törzsberendezése legyen egy építendő kulturpalotának, ahol, hogy csak holtakról szóljunk, Bajának minden kiváló gyermeke, Jelki Andrásról a szomorú végű patriarkáig, meg lesz öröklítve kegyeletes emléklül és követendő példakép.

Egész életemet arra akarom fordítani, hogy szeretett szülővárosom kulturális és gazdasági felvirágoztatása körül, csekély erőmtől telhetőleg mindent megtegyek.

Most, midőn megköszönöm a diszpolgári fényes oklevelet, ezt azzal a kijelentéssel teszem, hogy ezt a legbecesebb kitüntetésnek tekintem, olyan koszorúnak, melyhez az anyadöld édes illata tapad. Ezt a koszorút a szeretet fonta és a viszonszeretet akarja meghálálni. Büszke leszek a diszpolgári címre, de legbüszkébb arra: ha egyszer elmondhatják én voltam Baja legszeretőbb fia.

A város diszpolgárának lelke mélyéből fakadó minden ízében lokálpatriotizmustól duzzadó s szónoki remekművet képező beszéde a küldöttség tagjaira mély benyomást tett.

Dr. Bayer József ezután bemutatta a küldöttségnek érdekes könyvtárát és képgyűjteményét magában foglaló lakását, amely a tudományak és művészetnek igazi kincsesháza.

Délután 2 órakor bankett volt Bayer József dr. tiszteletére, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Matyó földön.

Országihires nevezetességre tett szert immár a matyó háziipar, mágnások, hercegnők versengve vásárolják a matyó himzést, de vajmi kevesen vannak azok, akik szemtől szembe láthatták azt az igazán érdekes népfajt.

A minap jártam azon a vidéken, megtekintettem a háziipari szövetkezetet, ellátogattam a matyók egyesületeibe s beszédbe bocsátkoztam a nép fiaival.

Amit láttam, hallottam, elmondom; talán érdekelni fog némelyeket.

A matyó világ tulajdonképpen csak Mezőkövesdnél kezdődik és ott is végződik. Ez a nagy parasztváros vagy inkább óriási falu a maga huszezer lakójával csakugyan világ a felvidéki falusi ember szemében, mert azon a tájon négy-öt száz lélek az átlagos lélekszám egy községben.

A csodaszép népviseletet jól ismerik a környező hat vármegyében, mert a dolgos matyó legények eljárnak munkába messze földre s a szorgalmas matyó asszonyok, messze környéken árusítják a matyó himzést, melyből jelentős összegeket vesz be a különben sem szegény község. Matyó népviselet divik a szomszédos Tard és Szentistván községekben, de némely tudós szerint ezek elmagyarosodott tótok és csak a mezőkövesdiek a valódiak. Csoedálatosak ezek a nagykepű tudósok. Egyik másik tatár eredetűeknek mondja a matyókat, némelyek úgy vélik, hogy magyarok ezek eredetűl fogva s csak egy kis töredék tatár vegyült közéjük a tatár dúlaskor. Alighanem az utóbbiaknak van igazuk, mert végignéve a községházán s az iskolákban néhány névjegyzéket alig egy-két ilyen tatáros nevet ta-

láltam, mint: csirmaz. A faj típusa, az arc, a termet, a tartás csak olyan mint a többi borsódi magyaré. Erőteljes, egyenes derékon a férfi, mondják a sorozó katonák, hogy messze vidéken a matyó a legkülönb katona anyag.

Őrzik még a régi vitézi hagyományokat is annyiban, hogy a más utcai legények csupa virtusból is gyakorta tengelyt akasztanak egymásnak s ugyancsak meglekeli egymás fejét s dehogy megy a sérült orvoshoz, ügyvédhez, inkább visszaadja a kölcsönt. Nagyon büszke önértetes nép. Erősen kifejlődött közöttük az összetartás. A gyerekember csak vászongatyát viselhet, akármilyen jómódu gazdagyerekek legyen is. Ha legénysorba jön, gyolcsogatyát viselhet. Így mennek vasárnap temglomba: katonáslépésben két sor legény, mögöttük szintén szép egyenes sorban a fiatalabb generáció. A legény rojtos ráncba rakott gyolcsogatyát visel, melynek szélessége kibontva hozzáértők állítása szerint kitesz husz métert. Ezt eltakarja egész a bokáig érő kötény, mely alsóbb harmadában a legtarkább színekkel van telibe himezve s arany rojtokban végződik. Az ingujj vége ugyanígy van himezve másfélaras szélességben. Ez oly hosszú, hogy a legény keze ki sem látszik belőle. A legények a fejük bubján viselik a minél díszesebb kalapot, melyet gummival erősítenek a tarkóhoz. A matyó lányok asszonyok egyáltalán nem szépek, a visletük azonban gyönyörű. Tarkább a sárközi s az ipoly völgyi visletnél is. Feltűnő sajátja a szoknya formája, mely harang alakú. Alul a szoknya legalján ráncos betét van, mely hirtelen szélesíti a ruhát s mely menetközben ritmikusan ringatózik. Ennek neve hönörgő. A duzzadt ingváll neve litya. Az ajak neve pitty, a cipő cipe. Több tájszót nem sikerült följegyezniem.

A nők a fej bubján körte alakú formába tűzik össze a haját, hogy erre fektethessék a megmerevített kendőt és fejdísz, melynek neve tok. Otthon ezzel a bubos hajviselettel láthatók, mely határozottan csunya. A matyók házaik kicsinyek és egyszerűek. A nép erkölcsös s valóban vallásos. A vasárnapi misét el nem mulasztja egy is. Értelmes, okos nép. Van legénydalárda a foluban, melynek tagjai a legbuzgóbban vesznek részt a kulturmunkában. Hirességre vergődött himzéseiket most már szövetkezetbe tömörülve értékesítik. Régente csak a parasztvászonra való himzés volt divat psmuttal, most már inkább selyem a munkák legnagyobb része. Legtöbb himzés milieu, diván párna, ridikül alakjában kerül eladásra, de himeznek sálakat, asztalfutót, falvédőt, abroszt, függőnyt is. A háziipari szövetkezet megrostálja a beszállított munkát s a jónak talált darabokat szabott áron átveszi s ezen az áron árusítja. A mintákat régente a nép maga rajzolta, egy-egy ügyesebb kezű asszony írta elő a mintákat. Író asszony volt ennek a neve. Most már művésziesebb mintákkal dolgoznak, mert a fővárosi művészek tökéletesítve a népies formát nehezebb és finomabb mintákat hoztak forgalomba. A szövetkezetnek sok látogatója akad, de leginkább örülnek egy-egy főúri hölgy megjelenésének, mert ilyenkor ezekre menő megrendelés történik. A maga eredetiségében igazán értékesek ezek a népies himzések, mégis szinte túl olcsók. Mint a szövetkezeti eszmének harcansa, tettel is szolgálni akarván megkértem a szövetkezetet, hogy bocsásson rendelkezésemre néhány darabot, hogy bajai ismerőseimet valódi matyó készítményekhez juttassam. (A küldemény már megérkezett,

6—50 koronáig vannak jegyzékelve. Személyes ismerőseimnek szívesen állók rendelkezésére.) Végül még egy megfigyelést a népeletről. A matyó rártartó, egyenes ember, de a potyát szereti kivált választáskor. Mondják, hogy rettenetes sokat megesznek ilyenkor. Rendes divat, hogy kolbászt kapnak a választók (és nem paprikást) amennyi beléjük fér s italt ugyanezzel a mértékkel. Egy tréfás ember egyszer megmérte a rengeteg kolbászt és kiszámította, hogy egy lélekre 120 centiméter esett. A legutóbbi választáskor állítólag ketten behaltak a kolbászévesbe.

Né de elég már a meséből, zárom soraimat abban a reményben, hogy ha ismét lesz találkozásom a tatárok ivadékaival, új emlékekkel megrakodva fogok hazatérni.

Dr. Boróczy Kálmán.

A jegyszedőnő tragédiája.

— A Dunába ölte magát. —

Szereltem a háttérben. —

Baja, okt. 15.

Tegnap délután mintegy 200—300 méternyire a Dunagőzhajózási társulat állomásától a halászok egy fiatal, viruló leánytestet fogtak ki a Dunából, dermedten. Az odahívott tisztiorvos és a rendőrfogalmazó csakhamar megállapította a kifogott holttest személyazonosságát. A hullát azután beszállították a városi hullaházba s ezzel ismét sablonosan bezáródott egy dráma.

Vancsura Etel, Merkv János városi hajdu fogadott leánya az Uránia-mozgósínházban volt mint jegyszedőnő alkalmazva. Szorgalmas, jóviseletű leánynak ismerte fogadott apja az alig 19 éves Etelt, akinek szépsége sokaknak feltűnt a mozgósínházban. Egyszerűen, szerényen öltözködött Vancsura Etel s úgy látszott, mintha semmiféle emóció sem zavarta meg nyugalmas életét.

A látszat azonban a meglegedettséget szimuláló Vancsura Etel esetében is csalt. Különösen az utóbbi héten valami indokolatlan buskomorság tűnt föl szüleinek a lányon, aki azonban a kérdezősködésekre kitérő választ adott apjának.

Tegnap reggel Vancsura Etelelment hazulról s meggyónt s megáldozott a barátok templomában. Egy percre ezután még hazanézett szüleihez s e látogatás óta végleg eltűnt hazulról. Délben hasztalanul várták a leányt haza ebédre. Merkva ekkor már rosszat sejtve s sejtéseit igazolta is két fuvaros, akik délelőtt 10—11 óra tájban a Dunaparton látták sétálni Vancsura Etelt. Merkva délután kiment a Dunaparra s épp amikor visszaakart már jönni, két halász egy leány holttestet fogott ki a Dunából, nem messze az állomásépülettől.

Az öngyilkosság pozitív okát nem tudják hozzátartozói sem, mert a lány semmiféle magyarázatot sem hagyott hátra, néhány ismerőse azonban — úgy lehet más megoldás híján — tudni véli, hogy a szép Vancsura Etel halálát is a sokszor előhozott reménytelen szerelmem idézte volna elő.

— Királyi kitüntetés. A király jeszeniczy Jankovits Miklós alezredesnek, a szabadkai 4 honvéd huszárezred parancsnokának, aki hosszabb ideig volt Baján, szolgálati érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Sikkasztó hajópénztárnok.

— Nyomtalanul eltűnt. —
— Keresik mindenfelé. —

(Saját riportunk.)

A Dunagőzhajózási társulat bajai állomásáról tegnapelőtt nyomtalanul, egy sor irás hátrahagyása nélkül eltűnt Scheffer Miklós árukezelő. Scheffer Miklós régebben volt a Dunagőzhajózási társulat szolgálatában, s állandóan nagy ügyességről és kellő intelligenciáról tett tanúságot, úgy hogy a bajai állomás főnöke az árukezelőt a legutóbbi hónapban a jegyárusításhoz osztotta be.

Scheffer Miklós itt is pontos tisztviselőnek bizonyult s életmódján sem észlelték kollégái semmiféle különös változást. Annál nagyobb meglepetést keltett tehát, amikor tegnapelőtt 13 án, délelőtt hasztalanul várták Scheffert a hivatalba. A főnökhelyettes lakására küldött érte, itt azonban azt a felvilágosítást kapta, hogy az elmúlt éjjel haza sem ment Scheffer.

Az állomásfőnökség ezekután már jónak látta felülvizsgálni a hajópénztárt. A vizsgálat valóban eredménnyel járt, arannyiban mintegy 300 korona hiányt konstataáltak eddig a pénztárban, de valószínű, hogy a vizsgálat végleges megejtése után a hiányt tetemesen fog növekedni.

Az állomásfőnök erre bejelentette az esetet a rendőrségnek, amely most erőlyesen keresi a hűtlen pénztárnokot, akit bizonyára rövid időn belül elfognak az országos körözése folytán.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Reiser Erzsikét e hó 5-én eljegyezte dr. Mály János pénzügyminiszteri fogalmazó.

— **Személyi hír.** Dr. Bernhardt János tisztifőorvos néhány napi szabadságra ment. Hivatalában ezen idő alatt dr. Pollerman Arturt b. tisztifőorvos helyettesíti.

— **Színészet** Nagy Dezső színigazgató titkára tegnap Bajára érkezett. hogy megkezdje a bérletgyűjtést. Nagy Dezső előadásait a Nemzeti Szállóba disztermében kezdi meg. A társulat névsorát és műsorát jövő számunkban ismertetjük.

— **Tisztelgés a kultuszminiszternél.** Dr. Purgly Sándor főispán vezetése alatt tegnap délben a város küldöttsége tisztelgett Jankovich Béla dr. kultuszminiszternél, hogy megköszönje a miniszternek a városi színház építési céljaira engedélyezett 60,000 kor. állami subvenciót. Dr. Purgly főispán a város köszönetének tolmácsolása mellett átadta a kultuszminiszternek a város köszönet-iratát, amelyet a miniszter elismerő szavak kíséretében a főispántól átvett. Örömmel látja a vidéki városoknak — köztük Baja városának — a kulturális és ezzel kapcsolatban a gazdasági fejlődésre irányuló törekvéseit. Dr. Purgly főispán a küldöttséget a kultuszminiszternek bemutatva, aki a főispán által felvetett néhány ressortjába tartozó ügyre tett észrevételei után a küldöttséget kegyesen elbocsátotta. A küldöttségnek tagjai ugyanazok voltak, akik dr. Bayer akadémikusnak

a diszpolgári oklevelet átadták. A főispán a hetet a fővárosban tölti el, hogy a városnak elintézésre váró fontosabb ügyeiben a különböző miniszteriumokban eljárjon és a város érdekében interveniáljon. A főispán ezzel is újabb tanujelét adja annak, hogy a város érdekeinek önzetlenül lelhiismeretes vívője és tántoríthatatlanul buzgó támogatója és szószólója.

— **Iparigazolványgyár Baján.** Különös iparágat üzött évak óta Németh Antal a bajai ipartestület szolgája, noha ehhez a mesterséghez nem szerzett iparigazolványt. Ezzel szemben másoknak szerzett olcsó pénzért iparigazolványt és éppen ez volt az ő mestersége. Németh Antal korrigálta az ipari törvénynek azt a szakaszát, amely szerint valamely ipar önálló üzésére csak az nyerhet engedélyt, aki tkitöltötte a szabályszerű inas és segédveke. Németh hamis szolgálati bizonyítványok alapján bárkinek megszerezte az iparengedélyt. Ismerős mesterek igazolták, hogy az üzletfélőnáluk töltötte segédveit. A rendőrség azonban ma leleplezte üzelmét. A leleplezés úgy történt, hogy ifj. Berta András nagybarackkai lakos csizmadia ipart akart üzni. Mivel azonban segéd sohasem volt, Némethhez fordult aki husz koronáért szerzett neki Fehér László csiznadiától egy hamis bizonyítványt, mely szerint nála hat évig segédskedett. E bizonyítvány alapján a bajai főszolgabírótság kiadta az iparigazolványt Berta Andrásnak, amelyet azonban nem élvezhetett sokáig, mert a csalásra rájöttek és az iparengedélyt megvonták tőle. Erre Berta leleplezte Némethet, aki ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Ipari ösztöndíjak.** A városi tanács tagnap tartott ülésén a város 400 koronás ipari ösztöndíjat Bálint Gyula cipészsegédnek fél és Novák Ernő szegedi ipariskolai növendéknek, Novák rendőrtizedes fiának ítélte oda.

— **Felülfizetések.** Az ipartestületnek f. évi október hó 4 én tartott bálján felülfizettek: dr. Purgly Sándor 20 koronát, dr. Werner Adolf, Somogyi Emil, Reich Farkas fiai, Bajai Takarékpénztár, Bajai Kölcsonsegélyző Egylet, Székely Leó, Tománovics György, Czérnay Imre 10—10 koronát. Dr. Koller Imre 7 koronát, Madár Zsigmond, Kereskedelmi és Iparbank 6—6 koronát, dr. Hegedüs Aladár, Müller Józsefné, Wéber Frigyes, Tury Mátyás, dr. Marton Jenő, dr. Kanyó Gyula, Vojnits Máté, dr. Geiringer János, Vojnits Dániel, Rehá György, dr. Makrai László, Fischer Béla 5—5 koronát, Schön Géza 4 kor. 60 fill. Lövestein Sándor, Csábi Károly, Weisz Nándor, 4—4 koronát, Buday István, Zádor Antal, ifj. Wagenblatt József 3—3 koronát, Weisz József, Schmetzer Ernő, özv. Gódár Lajosné, Iszkeitz András, Polgár Károly, Kapots Ferenc, Szatmáry Sándor, Csanádi Jenő, Wolly Béla, Mósi Imre, Wancsura Endre, Eckert Ferenc, Ujbányai Antal, Stár Mátyás, Fodor Károly, Nemezc Gyula, Böhm Jenő, Czetthoffer Ede, Polák Jenő, Váity Antal, Varga Gergely, Benák István, Polgár Mihály, Martinovits József, Rumanics György, Kovács Mátyás, özv. Manoki Pálné 2—2 koronát, Wass József 1 kor. 80 fillér. Horváth Sándor, Rónay László, Katanits Lajos, Kerekes Ervin, Krupity János, Hangya Pál, Ackermann József, Schwarczinger Sándor, Csilics Milos, Jászlits András, ifj. Utry Pál, Liszka Bándi, Spitzer Zsigmond, Berta István, Kollár Jenő, Szeicz Mátyás, Szigeti Lajos, Wolf Péter, Gebhardt Jenő, Dodek Lajos 1—1 koronát. Treszkity Benő 60 fillért amely felülfizetésekért ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az Elnökség.

— **Fontos tényező** ragályos betegségek elkerülésére a szájüreg és a fogak rendszeres ápolása. Ma már általánosan tudott dolog, hogy minden fertőző betegség parányi baktériumok révén terjed el és ezek szaporodásához a szájüregben ahol romlott fog vagy gyökér is van kedvező talajul szolgál. A szájnak rendszeres tisztántartása és a fogak mechanikai tisztítása valamely jól bevált fogápolási szerrel, mint amilyen a Sarg féle Kalodont megedződik a foghús a fogak tiszták egészségesek, fehérek maradnak és a betegséget elkerülhetjük mert a legújabb kutatások szerint a baktériumok okozzák pl. a torokgyulladást, gyomorbadok stb. Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekkel melyek a fogak ápolásának az emésztés anynyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. Ellof Förberg doktor Stockholm kimutatja, hogy 73% a caries betegeknek baját az elhanyagolt fogainak köszönhetette. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jó, bevált és elismert szerrel, mint amilyen a Sarg-féle Kalodont nem ajánlható eléggé.

SPORT.

Futball.

Szegedi T. K. B. S. E. 8:0.

Nem reméltük egy percig sem a BSE. győzelmét, de ily nagyarányú vereségre nem voltunk elkészülve. Hátvédei és halvesora gyengéknek bizonyultak az SzTK. gyors és erőlyes támadásainak leszerelésére. Mikor pedig két játékos a lesántult, a csonkán maradt csatársor egyáltalán nem birt boldogulni a szegediek kitűnő és kissé goromba védelmével szemben. A védelem és egyuttal a csapat legjobb embere Antal volt, aki úgy a kapuban, mint a labdának a kapun kívül való leszerelésével sokat mentett s mellette még Nyiraty Dezső játszott jól.

Az első féldőben inkább mezőnyjáték volt. A BSE. is lendületbe jön néha, több goal-helyzetet teremt, melyekst a frontban, valamint a javára megítélt kornereket, nem tud kihasználni.

Ezuttal szépszámu közönség nézte végig a mérkőzést, melyet Stametz bíró (Bácska) közmegegedésre vezetett.

22635/1913. ad. kig. szám.

Hirdetmény.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által az 1913-ik évre 101.767/II—1913. szán alatt érvényesített I. és II. oszt. kereseti adókat magukban foglaló lajstromok a városi adóhivatalnál folyó évi október hó 24-től október hó 31 ig 8 napi közzemlére kitéve vannak.

Miről a lakosság azzal értesítettik, hogy a fenti napok alatt a kivetéseket megtekintheti s az 1883. évi XLIV. törvénynek 18 §-a alapján mindenki, akinek a kirovás ellen észrevétele van, felszólímlással élhet.

Felszólímlási határidő azokra nézve, kik a kérdéses adóval nem első ízben vannak megrovva, a közzemlére történt kitélt követő 15 nap; az új adózókra nézve pedig az adónem az adókönyvecskéibe történt bejegyzést követő 15 nap.

Ezuttal is figyelmeztetem a saját érdekében az adózó közönséget, hogy adókönyvecskéjében eddig a kivetett folyó évi adókat a városi adóhivatalban irassa elő, hogy a netán sérelmes kirovás ellen kellő időben jogorvoslattal élhessen.

Baja, 1913. évi szeptember hó 19.

Dr. Móder Géza s. k.
tanácsnok.

